

«Pīci breinumi» – Latgolys jaunīšu veiduots radejis raidejums par vīnaudžim aktualom temom

2020. goda oktobrī raidejumā, kuru vadeja Daiga Laizāne i Juons Pampe (pyrmais nu lobuos) gasteja Latvejā popularuo muzykys grupa «Carnival Youth» (attālā – grupys daleibniki Kristiāns Kosītis (nu kreisuos) i Emīls Kaupers)

Inga Kaļva-Miņina

Pyrms treis godim – 2018. goda 3. febraļ – Latvejis Radejis 5. programā (pieci.lv) suoka skanēt jaunīšim dūmuots raidejums latgaliski «Pīci breinumi» (tān – «Pīci breinumi 2.0»). Raidejums tūp Latvejis Radejis Latgolys studejā Rēzeknē, i tū veidoj pošī Latgolys regiona jaunīši. Kotru nedeli jī atraktivi i aizrauteigi stuosta par vysu tū, kas jim i cytīm vīnaudžim ir aktuals i svareigs. Pīceigi i skaneigi skan raidejuma sauklis: «Ka pasaulī ir 7 breinumi, tod myusim 5, i vysī sovi! Breinojamīs kūpā!» Ir pīrks klauseitīs raidejumu, kurā jaunīši runoj latgaliski, i, kas ir svareigi, – jī pīruoda (i paruoda), ka latgalīšu volūda ir myusdrīneiga volūda, kurā var runuot par vysaidom jaunīšim aktualom temom.

Raidejuma pyrmsuokumūs tū vadeja divi Rēzeknis jaunīši – Sintija Augustova i Eduards Armuška. Gostūs tyka aicynuoti dažādi aktivi Latgolys cilvēki, kuri stuosteja par sevi i sovu dorbu, hobejim, dalejuos sovā pīredzē, īdvasmojūt cytus. Treis godu laikā i izaudz raidejuma veiduotuoju kolektivs – tī ir desmit jaunīši, kas aktivi dorbojās raidejuma satura veidošoņā, – roda idejis, voda raidejumu, intervej cylvākus. Izaudz ir ari pats raidejums, kuram tān ir vairuokys sadalīs – interveja ar gostu (īvārojūt vysus drūšeibys nūteikumus, sarunys tān nanūteik kloufinē Rēzeknē, bet attuolynuoti), rubrika «#5BREINUMI vaicoj atbiļdis», rubrika «Kai tys struodoj?», rubrika «Kas te nūteik?». Jaunīši doloos ar sovu pīredzi, dūmom i interesantom nūtikšonom, apsarunoj ar cytīm jaunīšim, muzikim, muokslīnikim, izaicynoj cytus, eksperimentej i puorbauda pošī sevi. Juouzsver, ka niu raidejuma veidošoņā ir īsasaistejuši aktivi i roduši jaunīši, kuru vydā ir ari taidi, kuri vēļ vuicuos vydsškolā.

Raidejumu «Pīci breinumi 2.0» Latgalīšu kulturyes goda bolvys «Boņuks 2020»

žureja izvīrēja 30 lobuokūs nominantu vydā, aplīcynojūt, ka raidejuma komandy dorbs ir svareigs i paleidz popularizēt Latgolu i latgalīšu volūdu jaunīšu vydā. Vysus «Pīci breinumi» raidejumus var nūsaklauseit sātyslopā www.pieci.lv sadaļā «Raidījumi»/«Pīci breinumi».

Pasateicūt raidejumam, jaunīši vairuok runoj latgaliski

Kai stuosta Latvejis Radejis Latgolys studejis vadeituoja **Renāte Lazdiņa**, tod raidejums topa, lai Latgolys jaunīšim byutu īspeija interesantā veidā apgiut medejprateibu: «Uzrunovom Latvejis Radeju 5, sokūt, ka grybam Latgolys jaunīšus īsaisteit raidejis raidejuma veidošoņā. Tys veicynoj medejprateibu, kvalitatīvys informacejis raideišonu i patiereišonu, īvuica jaunīšim žurnalistikys pamatus. Latvejis Radeja 5 pīkryta taidai idejai i atbalšteja regiona jaunīšu īsaisti. Latgolā Latvejis Radejai 5 ir divys frekvencis – Rēzeknē i Daugavpīļī (*tuos kai reiz ir studentu pīšātys – I.K.-M.*). Nu jau treis godus dorbojamīs ar jaunīšim, raidejums atsateista. Pamieginojūt dorbu radejā i saprūtūt, ka tei ir jūma, kas jim pateik, daudzi jaunīši aizīt studēt taidni žurnalistiku.»

Latvejis Radejis Latgolys studejis vadeituoja stuosta, ka, lai aptvertu regionu, ir uzsuokta sadarbība ar vītejim jaunīšu centrim, sadarbībā ar jim jau ir bejušs ari puors raidejuma rubrikys. «Aptaujuojam jaunīšus Preiļūs, Daugavpīļī voi Dagdā par jim aktualom temom. Dūmojam dreizumā braukt, cik jau nu pandemejis apstuoqli atļaus, gostūs iz vairuokom Latgolys vītom, kur ir aktivi jaunīši, lai parunuotu ar jim par tū, kas jim svareigs. Taidā veidā pīsaisteisim jaunīšu auditoreju, stuostēsime, kas ir Latvejis Radeja, kas ir Latvejis Radeja 5, i ka myusim ir svareigys jaunīšu dūmys, vīdukli. Ja suokumā man lykuos, ka «Pīci breinumi» varātu saīt taidys izklaidējūšs raidejums, tod tān varu sacēit, ka

2019. goda rudinī gostūs iz radeju beja atguojuse uzziemeja, dizainere, dabeguos uodyes apstruodis specialiste i zeimūla «Zelma Kraft» radeituoja Zelma Kačkāne (tān – Pīgožne) (nu kreisuos), ar jū sasaruņuoja Sintija Augustova (nu lobuos) i Regīta Zeiļa

tys ir izaudz i taidā vīglā formā stuosta par nūpītnom temom, pīmāram, par mōbingu, dažaidom attīceibom i tūs veiduošoņu, par karjeris izvīeli, profesejom. Atkluojūt konkretū temu, pīsaistom regiona jaunīšus. Vyss ir vīglā formatā, lai byutu interesanti pošim jaunīšim, kas veidoj raidejumu, i tim jaunīšim, kas tū klausās. Svareigi ir tys, kas itū raidejumu, kas izskan sabīdryskajūs medejūs, veidoj pošī jaunīši. Es tī īzasaistu tikai tod, kod jī prosa man padūmu. Saturu, idejis veidoj jī pošī, deļ tam tys ir taidys raidejums, kū jī gryb klauseitīs,» soka Renāte.

Raidejums atsateista i ir dzierdams na tikai Latvejis Radejā 5 voi sātyslopā pieci.lv, bet ir ari dažaidūs socialajūs teiklūs (pīmāram, *Instagram*, *Facebook*, *TikTok*), i socialajūs teiklūs kotra raidejuma tema teik pasnāgta cytaižuok, lai uzrunuotu piec īspeijs leluoku auditoreju (ari tūs, kas nasaklauseitīs radeju).

Renāte uzsver, ka daudzi jaunīši, pasateicūt dorbam radejā, ir suokuši vairuok runuot latgaliski. «Jī saprūt, ka tei ir normala volūda, kurā var runuot par vysaidom temom, i tevi saprūt. Taidā veidā vari popularizēt sova regiona identitāti. Latvejis Radejis Latgolys studejis, kuru puorstuovam, vīns nu mierkim ir popularizēt latgalīšu volūdu. Ja jaunīši runoj latgaliski, tod itai volūdai ir nuokūtne. Ir mums ari latgalīšu rokstu volūdys konsultants, deļ tam ka vieļ namuokam tik labi raksteit latgaliski. Atlaidīt, ka redzit kaidu klaidu latgalīšu volūdā socialajūs teiklūs, mes vuicomēs. Golvanīs ir tys, ka mes latgalīšu rokstu volūdu cenšamīs vysur izmontuot.»

«Pīci breinumi» atvad atpakaļ iz Latgolu

Kai izaruoda, tod taidni dorbs Latvejis Radejis Latgolys studejā **Daigai Laizānei** (kuru kasdinā daudzi zyna kai DJ Deilu) ļuove atsagrīt nu Reigys iz dzymtū Latgolu. Raidejuma veidošoņā jei īzasaisteja nu paguojušuo goda oktobra, kod vadeja

raidejumu, bet tān jei ir ari raidejuma producente i Latvejis Radejis Latgolys studejis multimedeju satura veiduotuoja.

Daigys dzymtuuo puse ir Viļāni, bet, kod kai dīdžejys bejuse gostūs Rēzeknē, saprotuse, ka jai pateik itei pylsāta i ka varātu te ari dzeivuo i struoduo. Dorbs Latvejis Radejis Latgolys studejā beja īspeija pīpīldeit sovu sapni gon par dzeivuošoņu Rēzeknē, gon par dorbu radejā.

Daiga stuosta, ka reizi mienešī kūpā ar sovu raidejuma komandu puorruņoj padarātū īpīrškejā mienešī i kūpā dūmoj nuokamuo mieneša raidejuma leļū tematu, nu kurim izveidoj rubrikys, kuruos seikuok stuosta par izvālūtū tematu. Kotrs daleibnīks, kurs atbiļdeigs par sovu rubriku, īsoka dažaidys idejis, paleidz cytam rubriku veiduotuojam.

Dzeivujūt Reigā, runuot latgaliski Daigai nasaguoja cīši daudz. Ari saimē vacuoki ar jū runuoja latviski, na latgaliski (lai vāluok, kod bāri izaugtu i vuiceitūs tuoluok, jūs volūdys dieļ naapsmitu, kai sovulaik beja saguoyjs Daigys tāvam). «Ar vacvacuokim saguoja runuot latgaliski. Kod jī aizguoja tymā saulē, vairuokus godus narunuoju latgaliski. Tymā laikā ari dzeivuoju Reigā, i man vīnkuorši apleik nīvns narunuoja latgaliski. Pasateicūt «Pīcim breinimum», bīžuok suoku braukt iz Latgolu, iz Rēzekni, suoku sev apleik dzierdēt latgalīšu volūdu. Tys beja lels azarts i īdvasma raidejumā otkol runuot latgaliski,» stuosta Daiga.

«Kotrs, kurs klauseisīs raidejumu «Pīci breinumi», sajims daudz pozitīvu emoceju, deļ tam ka jaunīšu bolsūs ir dzierdami smīkli, pīrks i vīglums. Runojam par jaunīšim aktualom temom latgalīšu volūdā. Raidejumā atskaņojam na tikai latgalīšu, bet ari pasaulī popularū muzyku, kas jau nūtur jaunīti klauseitīs, kas tod raidejumā byus tuoluok. Ja kasdinā narunoj latgaliski, tod tys ir veids, kai byut tyvuok latgalīšim (pīmāram, ja esi Reigā), i tys roda sātys sajītu. Ja kasdinā lītoj latgalīšu volūdu, tod raidejums motivej pošam vēļ vairuok runuot latgaliski i nest itū volūdu pasaulī.»

Sandis Proms (Daugavpīlys nūvods) raidejuma «Pīci breinumi» komandā dorbojās jau apmāram godu:

«Asmu vadejs ari dažus raidejumus, bet tai kūpā ar Samantu Augustovu dorbojūs rubrikā «Kas te nūteik?», kurā puorsvorā aicynojams gostūs muzikus, muokslīnikus i cytus talanteigus cylvākus, lai īsapazeitu ar jim i jūs dorbim, i, prūtams, ari stuostam par pasuokumim, kas nūteik Latgolā, i mudynoju myusu klauseituoju tymūs pīsadaleit.

«Pīci breinumi» ir loba komanda, kur kotrs daleibnīks ir roduša i aktiva personeiba, kas ari dūd tū breineigu sajītu struoduoit kūpā. Taipat tei ir loba pīredze jaunam cylvākam izbaudeit i sapsrast tū, kai ir struoduoit radejā.

Man pateik tys, ka myusu (*raidejuma veiduotuoja – I.K.-M.*) sarunvolūda ir latgalīšu i mes raugam tū popularizēt ari jaunīšu vydā. Dorbojūtīs itymā raidejumā, tei ir loba īspeija pošam pasavuceit pareizi runuot i raksteit latgaliski. I, prūtams, tei ir loba īspeija īpazeit dažaidus interesantus latgalīšu muokslīnikus.»

Anna Sintija Ivanova (Daugavpīlys nūvods) raidejumā gasteja 2019. goda aprēlī, kod stuosteja par sovu izdūtū dzejis gruočmatu «115-ais RĪTS»:

«Godīgi sakot, toreiz biju ļoti satraukta, jo nekad iepriekš nebiju piedalījusies radio raidījumā. Tāpēc biju pārliecināta, ka jutīšos ļoti neomulīgi, taču manas spilgtākās atmiņas saistās ar to, ka tā bija brīnišķīga pieredze. Smaidīgā komanda mani sagaidīja ar jokiem, pozitīvu atmosfēru, ne mirkli nebija neveiklu paužu, un uztraukums tūdaļ mazinājās.

Uzskatu, ka ir brīnišķīgi, ka ir raidījums, kas palīdz popularizēt latgaliešu valodu jauniešu vidū. Pēc piedalīšanās raidījumā tūdaļ sāku sekot raidījumam «Pīci breinumi» Instagramā. Man ļoti patīk tas, ka šajā raidījumā tiek pasniegta informācija, – humora deva, interesanti viesi un vieglums.

Latgaliešu valodai manā sirdī vienmēr būs īpaša vieta, tā šķiet man ļoti tuva. Lai arī pati nerunāju latgaliski, vienmēr ar baudi klausos, kad latgaliski runā citi. Tas arī ir viens no iemes-

liem, kāpēc ar tādu prieku klausos «Pīcus breinumus». Pagaidām diemžēl dzejolis latgaliešu valodā nav tapis, bet, kā jau solīju, ja mani vēlreiz paaicinās piedalīties šajā raidījumā, tad noteikti sacerēšu kādu dzejoli arī latgaliski.»

Jaunuoz dzīduotuoja Megija Petinena (Kuosovys nūvods) raidejumā gasteja divys reizis – ituo goda aprēlī (attuolynuoti) i 2019. goda suokumā:

«Pirmajā reizē, kad viesojos studijā, izpildīju citu cilvēku oriģinālkompozīcijas, bet otrajā reizē ēterā tika atskaņota mana nesen ierakstītā dziesma «Spēles», un sajūtas bija neapraštāmas. Man patīk, ka raidījuma vadītāji sagatavo ļoti interesantus un pārdomātus jautājumus ar kādu noteiktu tematiku, tādējādi sanāk padalīties gan savā pieredzē, gan arī uzklauīt pašu raidījuma vadītāju pieredzi. «Pīci breinumi» ir tāda kā sava veida platforma, kura prezentē Latgali jaunāka vecuma auditorijai. Man ir ļoti daudz draugu no Rīgas, kuri bieži vien, kaut kur brīvdienās dodoties, klausās šo raidījumu, un viņi parasti ļoti atzinīgi izsakās par to, ka Latgalē tik ļoti rūpīgi tiek izkopta un lolota latgaliešu kultūra. Šāda tipa raidījumi palīdz lauzt stereotīpus par Latgali un ļauj parādīt mūsu kultūru plašākai sabiedrībai. «Pīci breinumi» komanda ir lieli malači, jo saturs, kuru viņi veido, ir ļoti oriģināls un interesants.

Latgaliešu valoda ir daļa no manas identitātes. Atceros, kad pārcēlos uz Rīgu, lai mācītos Rīgas Valsts 2. ģimnāzijā, mani skolasbiedri ļoti bieži man lūdza kaut ko iemācīt viņiem latgaliešu valodā. Arī studējot ārzemēs un stāstot par Latviju, cilvēki ir ļoti pārsteigti, ka mums bez latviešu valodas ir arī latgaliešu valoda. Es protu runāt latgaliski un to ļoti labprāt arī daru, bet tomēr latviešu valodā varu izteikties daudz raitāk, tādēļ arī parasti, kad ir jārunā plašākas publikas priekšā, tomēr vairāk tiecos runāt latviski.

Domas par dziesmu latgaliešu valodā pēdējā laikā ir pavīdējušas, tāpēc ceru, ka varbūt kādreiz sanāks izdot kaut ko arī latgaliski. Ļoti priecē tas, ka pēdējā laikā parādās arvien vairāk izpildītāju, kuri izvēlas kaut ko ieskaņot tieši latgaliski. Latgaliešu valoda, ievērta mūzikas skaņās, skan īpaši skaisti!»

MAF Mediju atbalsta fonds Sabiedrības integrācijas fonds

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

Par projekta saturu atbild «Vietējā Latgales Avīze».